

BOGDÁNYI Híradó

*Szüret tüzei égnek,
Szólnak szüreti nóták
S a szőlőhegyek hátán
Venyige lombja pirkad
És megszépül csöndesen
Az egész mulandóság.*

Juhász Gyula: Október (részlet)

Augusztus 20. ■ Községi ünnepély. Az államalapítás évfordulójára ebben az évben a 10 órás ünnepi szentmise után, a Hősi emlékműnél emlékeztünk. Az ünnepi beszédet Liebhardt András polgármester mondta, a műsort színesítette a helyi könnyűzenészek előadása.

Augusztus 23. ■ Brassissimo, ami a csövön kifér! Idén nyáron ismét településünkre látogatott a **Coda Nostra Big Band**. A néhány napos felkészülés után a Rendezvénytéren varázsolta el az érdeklődőket a – többek között – Herr János fémjelezte csapat.

Augusztus 24. ■ A dunabogdányi németek kitelepítésének 78. évfordulójára emlékeztek a résztvevők a Német Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében. Beszédet mondott Olgay János, a Művelődési Ház igazgatója. Közreműködött a Svábzenekar, valamint a helyi énekkarok.

Szeptember 6. ■ Német Nemzetiségi Sördélután. Ismét nagyszabású rendezvényt bonyolított le a Német Nemzetiségi Önkormányzat. A hűsítő ital köré épülő programot remek ételek egészítették ki. Délután nemzetiségi formációk mutatkoztak be, este a jó hangulatot pedig a Swab zenekar biztosította.

Augusztus 30. ■ Hazai Pálya. Helyi zenekarok részvételével került megrendezésre az idei seregszemle. Az esős idő miatt a programnak a Művelődési Ház nagyterme adott otthont.

Szeptember 13. ■ Öregkálvária búcsú. A katolikus egyházközség idén is megünnepelte a két kápolnájának a búcsúját. Előbb az Öregkálváriához zárandokoltak fel a hívek. Két nappal később pedig a Fájdalmas Szűz kápolnájánál vehettek részt az ünnepi szentmisén.

Szeptember 14. ■ Nyárázó koncert a Szűnyog Büfé mellett. A már-már hagyományosnak mondható **Judy in the Sky** koncertre az esős időjárás miatt, idén a Rendezvénysátor alatt kerülhetett sor. A kilátogatókat frissen készített gulyáslevessel várták a szervezők.

Kiadja: Dunabogdány Község Önkormányzata ISSN 2498–4612 ■ Felelős szerkesztő: Olgay János ■ A szerkesztőbizottság tagjai: Hock Zsuzsa / Kristóf Edit / Olgay János
 ■ Címlapfotó: Kristóf János: Őszi táj a Kálváriával ■ Elérhetőségeink: +36 26 391 025, www.dunabogdany.hu, hirado@dunabogdany.hu ■ A szerkesztőbizottság fenntartja magának a jogot arra, hogy a cikkeket rövidített, szerkesztett változatban közölje (max. terjedelem: 4500 karakter). Teljességükben, bővebb képi illusztrációval az újság facebook oldalán lesznek olvashatóak. A novemberi számba a cikkek leadási határideje október 15. A szövegeket word-dokumentum formátumban, a képi illusztrációkat jó minőségben, külön mellékletben csatolva várjuk. ■ Tördelés, nyomdai előkészítés: Várady-Szabó Bence ■ Nyomás: Spori Print Vincze Kft., Fv.: Viznére Vincze Ingrid, www.sporiprint.hu

Polgármesteri tájékoztató

ÉVFORDULÓ

Egy éve van hivatalban az új testület és a polgármester. Ebben a székben sok mindent másképpen lát az ember. Van egy véleménye, van egy objektív szemszög, és van a jogi helyzet. Az elsőt olykor zabolázni, a másodikra törekedni kell, a harmadikat pedig be kell tartani. A mozgásteret szegélyezik továbbá elvi megfontolások és etikai kötelezettségek is. Az elvi álláspontot jó esetben az arányosság és a koherens egészet látni képes stratégia jelöli ki, az etikát pedig a lelkiismeret. Mindennapos verkli érdekegyeztetéssel, az önkormányzat érdekének szem előtt tartásával. Mindezt egy alapvetően forráshiányos területen kell elképzelni. Szóval korlátozott mozgástérben kell a lehető leghatékonyabban közhatalmat gyakorolni. Vékony palló, szép feladat.

↑ 2024. október 2. – az önkormányzat új képviselőtestületének alakuló ülése

Ez az év nem a bőségről szólt. Talán Önök is érzik, az ország gazdaságilag most nincs könnyű helyzetben. Ehhez sok minden hozzájárul. A gazdaság nyitott és kapcsolódó, a konnektivitás erény, de ha épp nincs nemzetközi konjunktúra, idehaza is borúra vált a barométer. Mindennap sorjáznak az energia-biztonsági kérdések, háború dúl, ami instabil környezetet jelent. Ezen próbál úrrá lenni a kormányzat. Az ország gazdasági helyzete pedig természetesen érinti az önkormányzatokat is.

NEM VÁRT KÖZÖSSÉGVÁLLALÁS

Nem várt tétel a költségvetésünkben a szolidaritási hozzájárulás. Van egy betervezett rész, ez idén 19 millió. Ezen a soron eddig is fizettünk be a központi költségvetésbe. A fájó

tétel az egy plusz elvonás. Az újabb hozzájárulást illetően ugyanis a tavalyi iparüzési adó összegét tekintik bázisszámnak, ez nekünk 202 millió forint volt tavaly, a várakozáshoz képest magas összeg. E fölötti részt vonnak el szabály szerint.

Mivel a költségvetés tervezésekor is tisztában voltunk azzal, hogy az adóbevételrel illetően idén kevesebbre kell számítanunk, plusz elvonásra sem gondoltunk. A gondot az okozza, hogy a márciusi adófeltöltést vették alapul, és azt arányosították a tényszámmal. Mivel nekünk az előző évi hasonló időszakhoz képest magasabb összeg állt ekkor az iparüzési adót gyűjtő számlán, úgy számoltak, hogy az év végi adat is magasabb lesz a tavalyinál. És elvontak mintegy 22 millió forintot. Ismeretes, hogy az iparüzési adó befizetése viszont nem arányosan tör-

elromlott valami nagyobb dolog, amire nem volt betervezve költség a költségvetésben valamely soron. Szóval fájó az a 22-es szám, kicsit megtorpanni látszunk.

Ha a tervezett tartalék kapcsán az eddigi költségeinket ideszámítjuk, és a költségvetési egyensúly fenntartása okán innen vonjuk le ezt a 22 milliót, 10 millió alatt vagyunk máris, mint lehetőség. Talán várható néhány nem várt bevételnövekmény is, szóval úgy látom, 10–12 millió lesz ez a keret. És mennyi mindenre kéne költeni... Utakról kell szólnunk, de ugye sohasem lehet elégszer. Az önkormányzati tulajdonban lévő, az árvízi depónkban raktározott mart aszfalt felhasználását szerettük volna, de ezt tavaszra kell halasztanunk. Ezenfelül egy gyaloghídat kell felújítani, mert balesetveszélyes, meg kéne javítani egy gépkocsit, motort cserélni egy traktorban, végleges védőrácsot tenni a hőszivattyú kültéri elemére, akár kitisztíthatnánk a patakat is (nem egy év hordalékáról van szó), és akad sok-sok minden, elég csak felületesen körbemennünk a falun, a lista hosszú és tetszőlegesen folytatható. És közben terveket kell készítenünk, hogy rárepülhessünk, ha jön a lehetőség...

PÁLYÁZAT ÚTRA

A pályázati lehetőségek jelenleg szűkebbre szabottak. Amit lehet, igyekszünk kiaknázni. Nagy öröm, hogy a Magyar Falu Program út/járda felújítás pályázatán mintegy 10 millió forintot nyertünk. Szándékaink szerint még idén elkészül a Hegyalja utca járdafelújítása. Hogy miért járdára pályáztunk, amikor ilyen gyalázatos állapotban vannak az útjaink? Amelyik útról korábban tervek is készültek, vagyis határidőre benyújtható lett volna, az nem fért volna bele a mostani költségkeretbe. Műszaki ok is nehezítette a kézenfekvő beadást. A szegély megbontásával a járdához is hozzá kellett volna nyúlni – vagyis önerőből felújítani – az adott útszakaszon. És ráadásul nem is a rosszabb állapotban lévő utak közül való volt az éppen kézre eső lehetőség. A vízmű állásfoglalására is szükség van mindig, hogy az út alatti közművet ki kell-e cserélni... Hozzájárulásuk nélkül nem épülhet út! És szóljunk egy jó szót a járdák érdekében is. Ne becsüljük le a személyforgalom fontosságát sem! Sokszor járdáink állapota miatt az útesten halad a gyalogos forgalom, ami több helyen balesetveszélyes.

Egy útkataszter létrehozásán fáradozunk. A Fővárosi Vízművekkel kapcsolatban állunk, állásfoglalásuk kell ahhoz, hogy mely utakhoz

nyúlhatunk vízközműfejlesztés nélkül a kopóréteget, melyekhez az útalapot illetően is, és melyek azok, ahol vízközműcseréhez kötik a beruházást. Ha ez megvan, rangsorolunk a használatot (gyűjtő vagy mellékút), illetve az állapotot illetően. A lista élére került utakról készítettünk tervek.

Addig az utakat illetően kátyúzásba kezdünk. A faluüzemeltetés most ősze tervezi az útjavító beavatkozásokat. Ha mindent nem is lehet, de remélem, munkájuk látványos lesz, és közmegelegedésre szolgál.

PÁLYÁZAT INGATLANRA

Pályázati döntésre várunk az óvoda legrégebbi épületének felújítását illetően. 50 millió forintra pályáztunk, a tornaszoba felújítása a cél. Ezzel a beruházással az óvodakomplexum teljes felújítása befejezést nyer.

Az ingatlanjaink állapota nagyon rossz, sajnos több évtizedes lemaradásban vagyunk. A volt zeneiskola épülete szívszorító, külső felújítása sürges. A múzeum kiköltözése után majd funkciót kell találni az épületnek, és az új funkció alapján kell teljes belső felújítást végezni. A két önkormányzati lakást is felkéne újítani, a legmegfelelőbb használatáról-hasznosításáról dönteni. A Polgármesteri Hivatal is átépítésre és felújításra szorul. A

tanuszoda és sportcsarnok állapota sem jó, sőt. Legutóbb a tanuszoda energetikai fejlesztése történt meg (gázkazáncsere, illetve hőszivattyús rendszer kiépítése). Ennek kapcsán átadó ünnepséget rendeztünk, vendégünk volt a támogató HM Sportért Felelős Államtitkárságáról Schmidt Gábor helyettes-államtitkár úr, illetve Vitályos Eszter országgyűlési képviselő asszony. Az átadó után megtekintettük a létesítményeket. Sajnos egy olyan problémát kell legelőször orvosolni, ami nem látványos, de régóta húzódik, és annál fontosabb. Másfél évtizede ereszt a medence, mentő beavatkozást kell tennünk, mert különben előbb-utóbb olyan gond lehet, hogy végleg lakatot tehetünk a tanuszodára. Helyettes-államtitkár úr segítségével biztosított. Már meg is kezdődtek az adminisztráció szintjén az egyeztetések.

A sportcsarnokot illetően teljes felújításra van szükség, külső és belső beázások, energetikai kérdések, nyílászárók, gépészet stb. Több szakaszra osztattuk a szükséges munkafolyamatokat, ez alapján született egy aktuális költségbecslés, hogy lépésről lépésre lehessen haladni. Országgyűlési képviselő asszonnyal keressük a megoldást.

A helyzet nehéz, de nem vagyok borúlátó. Problémáink nagy része nem a közelmúltban keletkezett. Igyekszünk megoldást jelentő

eredményeket is felmutatni, szűkreszabott lehetőségeink között is. Emellett ezt az időszakot a tervezésre kell szánni és az egyeztetésre, ha javul a gazdasági helyzet, már legyenek kész és előkészített terveink, sőt előrehaladott formában sínre helyezett projektjeink. A politikum részéről van fogadókészség.

AZ ÁRVÍZ LEVONUL, DE VELÜNK MARAD

A napi ügyek mellett az árvíz volt egy nagy falat, amit júliusban zárhattunk le a Vis Maior elszámolással. A falunak önmagában 14,5 millióba került az árvíz, a többi költséget állami támogatás fedte le, ami hatalmas segítség volt. Ami most következik ez ügyben, az árvízre való felkészülés, itt egy olyan tanulmány készül, amely túl azon, hogy a feladatokat sorolja sorrendiségben, kijelöli a védekezés pontos helyét, ami talán alapja lehet egy későbbi védmű kiépítésének.

Az árvízzel összefüggésben a buszfordulónál található szennyvízátelő táplálását (is) végző trafo áthelyezésének ügye is asztalon van. A posta tulajdonosi hozzájárulást adott, hogy a területének 11-es út felőli részére telepítsük át a létesítményt. Most az Eon-nal további egyeztetések zajlanak. A műszaki kérdéseken túl az a „sokmillió forintos” kérdés, hogy ki fizesse a beruházást. Ez akár több tízmillió történet. Mi azon álláspontunknak szeretnénk érvényt szerezni, hogy ez kritikus infrastruktúra, hiszen a szennyvízhálózat annak minőségű, és árvíz esetén áramellátás hiányában szennyvíz önti el a község egy részét, ami közegészségügyi és egyéb problémákat vet fel. Külső forrást igyekszünk találni ennek a szintén nem látványos, de annál égetőbb problémának a megoldására.

A képviselőtestületnek, bizottsági tagoknak és a hivatali kollégáknak, csakúgy mint az önkormányzat munkatársainak köszönöm az elmúlt egy év munkáját. Rátermett és elhivatott emberek, enélkül nem menne.

■ Liebhardt András
polgármester

Tetőfedés, bádogozás, lapostető szigetelés és ács munkát vállalok.

Családi ház építéséhez állvány bérlehető.

Kocsisán György 70/5781468

↓ 2025. szeptember 16. – az uszoda fejlesztésének átadása

Belgyógyászati szakrendelés és ultrahang vizsgálati lehetőség indult Tahitótfaluban

Július közepe óta érhető el Tahi településrészén, a Visegrádi úton, a volt orvosi ügyelet épületében a kihelyezett belgyógyászati vizsgálat. A lehetőség a Versenyképes Járások Programnak köszönhetően nyílt meg a betegek számára.

A kormány a vidéki Magyarország élhetőségének és népességmegtartásának támogatása, a városok és községek kiegyensúlyozott fejlődésének biztosítása, valamint a települések közötti térségi együttműködések ösztönzése érdekében elindította a Versenyképes Járások Programot, amely a közel 50 milliárd forintos Területfejlesztési Alapból járásonként 250 millió, megyei jogú városi székhelyű járáskor esetében 500 millió forint pénzügyi forrást biztosít térségi

alpinfrastruktúra, közszolgáltatás vagy a helyi gazdaság fejlesztésére és településüzemeltetésre.

Dr. Sajtos Sándor, Tahitótfalu polgármestere elmondta, a szentendrei járás polgármesterei úgy döntöttek, hogy gyógyításra, az egészségügyi ellátás fejlesztésére, orvosi műszerekre fordítják a megpályázható összeget, és azokon a településeken, ahol van arra megfelelő épület és infrastruktúra, kihelyezett szakrendeléseket indítanak.

A július közepén indult tahitótfalui belgyógyászati szakrendelést dr. Szentesi Anikó belgyógyász-onkológus látja el. Hétfőn 8–12-ig, csütörtökön 8–14 óráig várja a pácienseket.

A vizsgálatra **időpontot személyesen** a szentendrei rendelőintézetben a betegirá-

nyító pultnál, **telefonon** a központi recepción a +36 26 501 444-es számon, valamint különböző **online felületeken**: az Univerzo mobil applikációban, a FőnixWEB-en, a Szentendre mobil applikációban, az EgészségAblak mobil applikációban, illetve az EESZT lakossági portálon lehet kérni.

Szeptember 9-től újabb vizsgálati lehetőség is rendelkezésre áll az épületben. Keddenként **ultrahangos vizsgálatra van lehetőség**, amelyre szintén házi orvosi vagy szakorvosi beutaló és előjegyzés szükséges. Időpontot munkanapokon 8–13 óráig a 06 (26) 501-442-es telefonszámon lehet kérni.

■ **Forrás: Danubia Televízió, Tahitótfalu Községi Önkormányzata**

Dunabogdányi Esterházy János Társaság Emlékező kirándulást szervez

Felvidéki kirándulásunk 11. évében járunk, ez alkalommal a volt Magyar Királyság Hont megyei városát és falvait keressük fel. Útvonalunk: Párkány–Oroszka–Nagypeszkek–Ipolyság–Ipolybalog.

Rövid tájékoztató a helységekről: **Oroszka:** Magyar Hadtörténeti Múzeum ■ **Nagypeszkek:** Petrik István tagtársunk szülőfaluja ■ **Ipolyság:** Pálinkás Tibor, a Városi

Múzeum igazgatója mutatja be a város nevezetességeit ■ **Ipolybalog:** Lőrincz Sarolta Aranka, Palócföld-kutató bemutatja a Falu Múzeumot és a települést ■ Szentmisével fejeződik be a kirándulásunk, melyet **György Ferenc plébános úr** celebrál, aki ismerteti a koronás templom történetét is.

Minden tagtársunkat, minden érdeklődőt szeretettel várunk és hívunk!

- **Indulás időpontja:** 2025. október 25. (szombat) 7:00 órakor
- **Indulási hely:** Heim pékség előtt
- **Részvételi díj:** 15.000 Ft/fő (30 fő esetén), mely tartalmazza az útiköltséget, belépőket, idegenvezetést.
- **Ebéd:** Ipolyságon lesz 15–18 euró + ital, amely saját költség.
- **Jelentkezni lehet:** Pályi Gyula 06 (30) 991-7330, Franta Teréz 06 (20) 450-6775 számokon
- **Jelentkezési és befizetési határidő:** 2025. október 20. (hétfő)
- Befizetésnél lehet menüből választani.

Ama csodás 12 nap...

Ama csodás 12 nap idején jelent meg az a három újság, amit 69 éve őrzök, rejtegetek. Féltem kincsek. Jó, hogy manapság már nem kell félni miattuk. Ünnepre készülve minden évben előveszem, nézegetem, olvasgatom, miket is írtak akkor. Mi van az Egyetemi Ifjúságban, a forradalmi diákbizottság lapjában 1956. október 31-én?

Jó hír Párizsból címmel közli, hogy a francia fővárosban ezrek vonultak az Ismeretlen katonasírházhoz, s koszorút helyeztek rá a magyar szabadságharc mártírjainak emlékére. Aztán a szovjet követség elé vonultak, hogy megbélyegezzék a magyar nép ellen irtóháborút indított szovjet légiók parancsnokait. Csak a rendőrkordon védte meg a követség épületét a felvonulók haragjától.

Akkor Európa rokonszenvvel figyelt ránk. De még a kommunista Kína is látta az igazságot Az Új Magyarország c. lap (1956. november 2.) így írt: „Kína imperialista agresszióknak tekinti a szovjet haderő beavatkozását a magyarországi forradalomba.”

A Szentatya, XII. Pius pápa körlevelében fordult a világ valamennyi püspökéhez, papjához, hívőjéhez, hogy imádkozzanak a harcok tüzetől szenvedő magyar népért, és a tevékeny szeretet minden rendelkezésre álló eszközzel segítsék elő, hogy enyhüljenek a magyar nép szenvedései.

„A világnak úgyszólván valamennyi fővárosában elemi erővel kirobbanó, lelkes rokonszenv-tüntetések napnál fényesebben igazolták százmilliók csodálatát a magyar nép iránt – írja az Egyetemi Ifjúság az Új magyar külpolitikát! című cikkben –, amely hősiességével bebizonyította: ősi kultúrnemzeteket nem lehet elfelejteni és letörölni a térképről, a szabadságot nem lehet elfelejteni, és vérbe fojtani.”

Ez az írás megfogalmazza az új külpolitikai akaratot, irányvonalat: „... jogunk van arra, hogy külpolitikánk irányvonalát a nép szabja meg, és mi határozzuk el, kivel és milyen mértékben barátkozunk a jövőben.” (Hm. No comment.)

Örömhírrrel is szolgál: kiszabadult 8 éve tartó fogságából Mindszenty József, a nemzet bíboros hercegprímása. Már a forradalom első napján is többször elhangzott az a követelés: „Szabadságot Mindszentynek!” Egy hét múlva, október 30-án így történt: „A rétsági páncélos honvédalakulat ajánlotta fel szolgálatát a bíboros hercegprímás úrnak, aki azután szerdán, október 31-én reggel az ő kíséretükben Budapestre érkezett, és azonnal a Várba ment Úri utcai primási palotájába.” (A honvédalakulatot Pállinkás

– Pallavicini – őrnagy vezette. Ezért később Kádár kivégeztette!)

A bíboros úr később fogadta a külföldi újságírókat és a kispapok küldöttségét. Szerepet szolgált a nála tisztelgő kispapokhoz: „A történelem orgonáján az Isten játszik – mondotta –, a fegyverek zajából pedig kihallatszik a magyar ifjúság és munkásság szabadság-óhaja.”

Ez a három – megmaradt, megőrzött – 69 éves újság fénybe borítja számomra azt a 12 napot! Mennyire egybe forrt akkor az ország népe! Csodálatra méltó volt a fővárosban harcoló diákok, munkások, honvédek hősi küzdelme, Molotov-koktélok dobáló kiskamaszok bátorsága, sebesülteket mentő orvosok, ápolók önfeláldozása! (Két bogdányi nyolcadikos diákom Pestre szökött, mert harcolni akart!)

Ekkor írt Fekete István megrendítő levelet egy Bécsben élő barátjának: „Akkor, ott a kávéházban azt mondtam neked, nincs fiatalságunk, s ami van, mintha semmi közünk nem lenne hozzá, mintha nem a mi vérünk lenne, mintha magában hordaná a beláthatatlan rabság lokálgömbje fojtott rettenetes reménytelenségét.

És Vilmos, ahogy most kinézek az ablak sötét tükrén, és látom a villanylámpák elszórt csillagait, elfutja szemem a könny, és bocsánatot kérek ettől a fiatal-ságtól, amely ezen a héten nem magyar, de világtörténelmet írt fiatal vérével.” (Levél Bécsbe, Új Ember, 1956. nov. 4.)

Ez az újság aznap jelent meg, amikor a szovjetek végzetes támadása megindult. Nyilván előző nap nyomtatták ki, még nem tudhatták, mi lesz másnap...

Budapest harcolt, s több vidéki városban is szóltak a fegyverek. A falu szabadságharca pedig így szólt: „Mellettek vagyunk!” – így üzent a vidék parasztsága Budapest hőseinek.

„Az összelőtt Üllői úton hosszú autókaraván halad befelé. Elöl nemzeti színű zászlókat lobogtat a szél; a kocsik oldalán hatalmas betűkkel a felirat: »Élelmszer. A szolnokiak küldik a pestieknek«, De nézd meg a Pest felé vezető akármelyik utat, teherautók hosszú sora kanyarog élelemmel megrakva. A falvak, az elmúlt tizenegy év alatt oly sok megaláztatáson, szenvedésen keresztülment parasztok küldik a pestieknek, a szabadságért harcoló hősöknek. »Nem dolgozunk, míg a szovjet csapatok hazánk területén vannak – mondja az egyik gépkocsivezető –, de a pesti hősök ellátása hazafiai kötelességünk« (Új Magyarország, 1956. november 2.)

A meghatottságot, büszkeséget okozó írások mellé egy kis humor is társul az egyik újságban. Azzal a szenzációval kapcsolatos, hogy a ledöntött Sztálin-szobrot acélkötelekkel húzták el a Nagykörút és Rákóczi út kereszteződéséig. Minden nap tömegek jöttek megnézni, és aki akart, lekopácsolott róla egy darabkát emlékébe... „Minden lap majd minden számában ír a Nemzetinél heverő Sztálin-szoborról. A tegnapi kopácsolók között új jelszó született; a sorban állókat így serkentették gyorsabb munkára: Aki köpött már, menjen tovább!” (Egyetemi Ifjúság, 1956. október 31.)

Továbbra is őrizni fogom ezeket az újságokat...

■ Varsányi Viola

↓ A ledöntött Sztálin-szoborból csak a csizmák maradtak

Kirándulás a Budakeszi Vadasparkba

Nevelési évünk nyitó eseményeként az egész óvoda a Budakeszi Vadasparkba utazott.

Ezen a kiránduláson minden óvodás a Dunabogdányi Óvodáért Alapítvány és Dunabogdány Község Önkormányzat helyi civil pályázatán elnyert támogatásának köszönhetően vehetett részt.

A vadasparkban sokféle élmény és felfedeznivaló várja a látogatókat – állatok, interaktív programok, játszó- és pihenőhelyek, izgalmas tematikák, természetközeli séták.

Az óvodai nevelés fontos része a környezeti nevelés, hiszen ezáltal már kisgyermekkorban kialakulhat a természet szeretete és tisztelete. A gyerekek közvetlen tapasztalatokon keresztül tanulják meg, hogyan vigyázhatnak környezetükre, miért fontos az állatok és növények védelme, és hogyan válhatnak felelős

felnőttekké. A Budakeszi Vadaspark erre kiváló lehetőséget adott, hiszen a gyerekek testközelből találkozhattak a Kárpát-medencében őshonos állatokkal, amelyeket a mindennapokban ritkán vagy egyáltalán nem láthatnak.

A Vadaspark melletti Dinó Parkot is felfedezhettük, ahol életnagyságú dinoszaurusz modellek mutatják be a régmúlt óriásait. Itt lehetőség volt visszautazni a dinók világába, ami, mint tudjuk, rendkívül érdekes és izgalmas a gyermekek számára. Az, hogy néhány dinó még hangot is adott ki, illetve mozgott is, hatalmas élmény volt kicsiknek és nagyoknak egyaránt. Táblákról lehetett megtudni a dinoszauruszok nevét és sok más érdekes dolgot róluk (pl. hol éltek, mit ettek). A gyerekek egy homokozóban, mint kis paleontológusok fel-tárhattak egy dinócsontvázat.

A vadaspark élményei nemcsak szórakoztatóak voltak, hanem ismeretterjesztőek is: a gyerekek játékos formában ismerkedtek meg az erdei állatok életmódjával, szokásaival és azzal, hogy milyen szerepet töltenek be a természet egyensúlyában. Az állatok megfigyelése és megsimogatása olyan élményt nyújtott számukra, ami hosszú távon hozzájárulhat ahhoz, hogy érzékenyebbek legyenek a természet szépségei és értékei iránt.

Ez a közös utazás nemcsak egy vidám napot jelentett gyerekeknek, felnőtteknek egyaránt, hanem valódi nevelési célt is szolgált: segítette a gyerekeket abban, hogy tudatosabbá váljanak környezetükkel kapcsolatban, és még jobban kötődjenek a természethez, ugyanakkor erősítette óvodai közösségünket is.

■ Schattmann-Vogel Zsannet nemzetiségi óvodapedagógus

Die Schultüte gehört auch zum ersten Schultag dazu!

Wir können euch nicht immer begleiten, aber wir können euch etwas mitgeben! „Wenn der erste Schultag näher rückt, stellen wir uns alle dieselbe Frage: Was braucht ein Kind, um gut anzukommen? Vielleicht ist es genau das: Etwas, das stärkt. Etwas, das tröstet. Etwas, DAS ERINNERT: DU SCHAFFST DAS!“

Elkezdődött az új tanév! Az elsős kisdíákok első napját a Német Nemzetiségi Önkormányzat támogatásával idén is egy színes Schultütével tettük még vidámabbá! A Schultüték elkészítésében az iskola pedagógusai voltak segítségünkre! Köszönjük!

Eredményes tanévet kívánunk a diákoknak, szüleiknek és valamennyi pedagógusnak, az iskola valamennyi dolgozójának!

■ Vogel Norbert, elnök,
Német Nemzetiségi Önkormányzat

Fotó: Biczák Orsi

A Rittinger család híres mérnökei 2.

RITTINGER JÁNOS PÁL

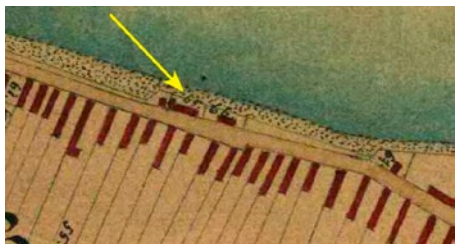
Rittinger János Pál 1893. május 26-án született Dunabogdányban. Édesapja Rittinger János Adacson (ma Kunadacs) született ke-reskedő, édesanyja Pizág Rozália voltak.

A dédapja, Rittinger János, a nagypapa testvére János és az édesapa unokatestvére, Ferenc molnárok voltak itt a faluban.

↑ Hajómalmok a Dunán, előbb a mai strand előtt (Kneidinger-féle térkép részlete, 1778) majd a mai Malom utcánál (III. kat. felmérés részlete)

A Fő utcában, a 65. szám alatti, a Szt. Rókus kápolna melletti házban laktak.

↑ Papp Zsigmond térképének részlete, 1880

Ezt hirdette valószínűleg eladásra Rittinger János 1907-ben a Budapesti Hírlapban: „Dunabogdány felső részén van egy 2900 öl szőlő és gyümölcsös beépítve egy 4 szobás és melékhelyiségekkel, nagy pincével, úgyszintén egy kétszobás, kamra és konyhával ellátott gazdasági épülettel, szép kilátással közvetlen a Dunapartján eladó.” A kert és gazdasági épület az út másik oldalán volt.

Rittinger János és Pizág Rozália házassági szerződést kötöttek, ebből ismerhető, hogy az üzletük és az ugyanott lévő szoba-konyha a Fő utca 90. szám alatt volt. Ez a mai Malom utca feletti harmadik ház a korabeli térkép szerint.

Esztergomba, a városi reáliskolába járt, később tagja lett az Esztergomi Városi Szent Imre Gimnázium (Reáliskola) volt növendékei és barátai Szövetségének.

Mint tíz évvel idősebb unokatestvére, Zsélyi Aladár, ő is a Királyi József Műegyetem hallgatója lett. 1914-ben, mint sok műegyetemi

oktató és hallgató, önkéntes katonai szolgálatra jelentkezett. Budapesten sorozták be egy évre. Ez azonban jócskán meghosszabbodott, harctéri szolgálata 42 hónapig tartott. A tisztiiskolát Zágrábban, majd Varasdon végezte. 1915. májusától az orosz harctérre került, majd 1918. tavaszán csapattestével Mount Asalone-hoz vonultak és az összeomlásig Észak-Olaszországban harcolt, főhadnagyként. Kérdemelte a Bronz-, és Ezüst Katonai Érdemérmét (Signum Laudis) és a Károly-csapatkeresztet.

1918. decemberében édesapja elhunyt, özvegy édesanyja szüksége volt segítségére a gazdálkodásban, így csak később került sor egyetemi tanulmányai befejezésére. Kultúr-mérnöki diplomáját 1922-ben vette át. (Ma kevésbé hangzatos infrastruktúra-építőmérnöki diplomának nevezhetnénk.)

1922. november 23-án a Prágai Magyar Hírlapban a másik családi ingatlan is meghirdetésre került: „Eladó ház nagy gyümölcsöskerttel Pestmegyében a Kisduna mellett, azonnal elfoglalható. Téglapépület, igen jó karban. 4 szoba, konyha, cseléd-, fürdő és előszoba nagy pincével. A telek kb. 1000 öl. Átlagos termés a szőlőben 10 q, cseresznye, sárga-, őszibarack, körte, almában 12 q. Bővebbet Rittinger Pál mérnök Budapest I. Horthy M. u. 28.” (A cím a menyasszonya családjának lakóhelye, ma XI. Bartók Béla út.)

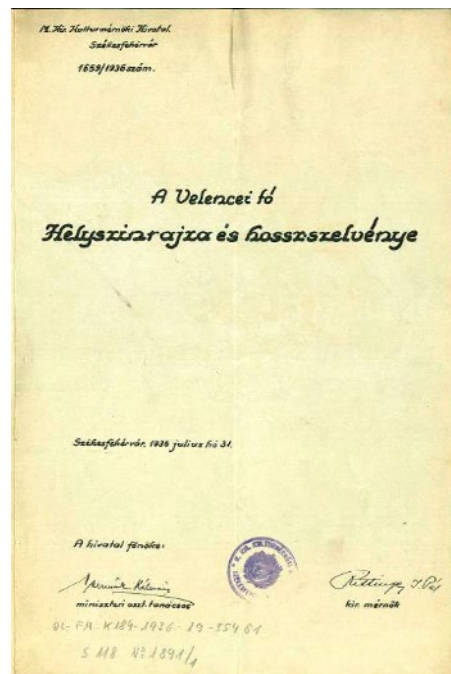
Az üzletet nem vitték tovább, a családi ház üres lett. Egyik húga Margit, 1919-ben elhunyt, másik húga Rittinger János Domonkos felesége, Etelka és gyermekeik már Losoncon éltek ekkor. J. Pál és öccse, István József Budapesten laktak. Édesanyjuk Szentendrére költözött, ahol első, Rittinger Istvánnal kötött házasságából született Erzsébet leánya élt családjával, üzletük volt a Fő téren.

Rittinger János Pál egy rövid ideig az Olaj és Vazelin Műveknél dolgozott, majd 1923. nyarán a MÁV szolgálatába lépett, Székesfehérvárra helyezték.

1923. októberében a Pesti Hírlapban megjelent egy hirdetés: „Rittinger J. Pál MÁV mérnök és Szakáll Mária f. hó 14-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)” Egy leányuk született, Annamária.

1926-ban a Földművelésügyi Minisztérium vízügyi műszaki állományába került kir. segédmérnöként, még abban az évben gazdasági végzettséget szerez a magyaróvári akadémián. A székesfehérvári kultúr-mérnöki hivatalhoz osztották be, előbb Tolna, majd Veszprém megyei előadóként dolgozott, majd 1936-tól a hivatal vezetője lett.

A kultúr-mérnöki hivatal a hajózható folyókon kívül minden más vízzel foglalkozott, me-

derrendezéssel, ármentesítéssel, belvizekkel, öntözéssel, vízellátással, szennyvizekkel stb. Főként szaktanácsadás, tervezés, engedélyek beszerzése és a megvalósulás ellenőrzése volt a feladatuk.

↑ A Velencei tó helyszínrajza és hossz-szelvénye. Készítette Rittinger J. Pál 1936. <https://maps.hungaricana.hu/hu/MOLTerkeptar/36073>

Felvidék visszacsatolását követően Rittinger J. Pált bízták meg a losonci kultúr-mérnöki hivatal megszervezésével, majd annak a hivatalnak a vezetője lett.

1942-ben a Földművelésügyi Minisztérium kultúr-mérnöki ügyosztályán a miskolci, debreceni, nagyváradai hivatalok vízépítési kerületi felügyelője, majd a minisztérium vízjogi osztályára kerül. Három könyvet írt: Vízhasználatok és a rájuk vonatkozó jogszabályok (Bp., 1944); Mederrendezések és a reájuk vonatkozó jogszabályok (Bp., 1944); Vízársulatok és a reájuk vonatkozó jogszabályok (Bp., 1946). 1947-ben kinevezték az Ecsedi-láp Leccapoló társulat miniszteri biztosává. Ebben az időben a Pársarédi út 129. szám alatt lakott.

1948-ban a Pernetzky-perben (a Földművelésügyi Minisztérium 84 tisztviselője elleni koncepció per) vád alá helyezik, az MTI 1948.

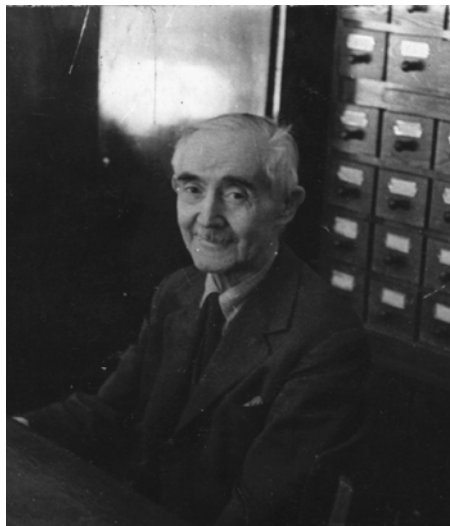
szeptember 27-i jelentése szerint azt róják fel neki, hogy miniszteri biztосként nem ellenőrzött egy „illegális” szénüzletet, nyilatkozata szerint erre nem is kapott megbízást. A minisztériumból elbocsájtják. Másodfokon 1949. márciusában felmentik. Kőbányaipari Vállalathoz kerül, Uzsa-pusztán a bánya épületei és vonalas létesítményei munkáinak bonyolítása, ellenőrzése a feladata, majd Tapolcán a Kőbánya Trösztnél műszaki vezető.

Leánya 1950-ben Angliába megy férjhez.

Rittinger Pál 1952-ben tér vissza a vízűgyhöz, abban az évben alakuló Vízűgyi Tervező Vállalatnál, a VITUKI-nál tervfelülvizsgálatokat végez. 1957-ben, nyugdíjazását követően a Vízűgyi Dokumentációs és Tájékoztató Iroda, a VIZDOK munkatársa lett.

Itt készült fényképe 1962-ben. Sok cikket, tanulmányt írt, az asszuáni gáttól kezdve a vízgazdálkodás magyarországi kialakulásának történetéig, megírta a Fejér megyei vízmunkák történetét, a Fehér-kőrös szabályozásának történetét, írt a Tisza árvizeiről, a Velencei-tó vízháztartásáról, a mezőhegyesi Élővíz csatornáról. Megírta az Ecsedi-láp történetét, és van írása a Sió-Sárvízzel. A régi mocsárvilág Magyarországon c. cikke az Élet és Tudomány 1969-es kalendáriumában jelent meg. A Duna

krónikája nyolc tanulmányt tartalmaz, köztük adatokat gyűjtött a Dunakanyar történetéhez, megírta a nagy dunai árvizek és a vízimalmok történetét is.

Könyveit, kéziratait, önéletrajzát és az itt szereplő fényképet a Magyar Vízűgyi Múzeumban (Duna Múzeum) őrzik. A múzeum 1973-ban történő megnyitását azonban már nem érthette meg, 1972. február 24-én, Budapesten, elhunyt. Utolsó éveiben a Terézvárosban lakott, a Benczúr utcában.

Többször megfordulhatott itthon, a temetőben volt szülei és fiatalabb húga síremléke és távolabbi rokonai is sokáig Dunabogdányban éltek.

■ Vogel Andrea

Források:

- Czeigler Gusztáv – Clauser Mihály et al.: *A magyar tüzér. A magyar tüzérség története (Budapest, 1939) III. rész. A magyartüzér fényképcsarnoka. Tábornokok, törzstisztek, főtiszték és zászlósok. Arcanum*
- Fejér László: Rittinger J. Pál
- <https://fvmk.hu/mernokokfejerben/imapbuilder/mernokokfejerben.htm>
- Magyar Életrajzi Lexikon
- Mantuano József: Rittinger Pál emlékére. *Vízgazdálkodás*, 1972. 4. sz.
- Rittinger-családfa, anyakönyvi adatok familysearch.org
- Rittinger Pál: „molitor” Rittinger János és második felesége Taschler T. utódai származási adatok (családi gyűjteményben)
- Rittinger Pál: *Önéletrajz 1969.* (kézirat a Duna Múzeum gyűjteményében)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

A Dunabogdány Sport Egyesület részéről szeretnénk köszönetet mondani az Atlantis Visegrád Club Kft.-nek, hogy térítésmentesen biztosítják egyesületünk labdarúgócsapatai számára a révvél való átkelést az aktuális bajnoki mérkőzésekre.

Köszönjük, hogy támogatásukkal hozzájárulnak egyesületünk működéséhez!

■ Lőrinc Miklós

Dunabogdány SE elnök

■ Molnár Balázs

Dunabogdány SE szakmai vezető

SÜRGŐS VILLANY
VILLAMOS SÁG - OKOSOTTHON

- 💡 Biztonságos Otthonért
Villamos Biztonsági Felülvizsgálat! 💡
- A Sürgős Villany csapata gondoskodik otthona villamos biztonságáról! ⚡
- ✅ Tapasztalt szakemberek
- ✅ Gyors kiszolgálás
- ✅ Profi műszerekkel dolgozunk

Hívjon: +36 20 429 1761 vagy nézze meg honlapunkat: <http://surgos-vbf.hu>

👉 Kérjen felmérést most!

Grok

„Körülöttem minden irányból szólt valamilyen zene”

Beszélgetés Rebe Attilával

■ **Bogdányi gyökerek. Milyen emlékei vannak a gyerekkorából, akár zenei, akár egyéb? A családban volt zenész?**

Igen, családjunk több generációjának kezében is megszólaltak a hangszerek. Nagypám, Kammerer János a helyi fúvószenekar klarinétosa volt, édesapám pedig basszusgitározott. Mindketten számos alkalommal felléptek helyi rendezvényeken. Ugyan különböző zenei műfajokban mozogtak otthonosan, de az igazi „haszonélvezője” ennek én voltam. Hiszen már gyerekként, ha kellett, polkát, marscot hallgattam, ha pedig édesapámék zenéltek, akkor a korszak számos könnyűzenei együtteseinek slágerei szóltak a családi házunkban tartott próbákon.

■ **Emlékszik-e a régi fúvószenekarokra? Ha jól emlékszem, több is volt...**

Régi zenekarokra kevésbé, de muzsikuskokra annál inkább. Nagypám mellett szívesen emlékszem vissza Vác Antal kollégámra és az ő igazán bölcs tanításaira vagy a csupaszív Weidner Ottó bácsira, aki mindig kedvesen terelgetett a zenekari játék kezdeti lépéseinek rögzítő útjain...

■ **Mikor jött a gondolat, hogy Ön is, mint anyji bogdányi, a zenét választja hivatásul? Játszott, mint zeneiskolás valamelyik zenekarban?**

Mivel körülöttem minden irányból szólt valamilyen zene, nem volt kérdés, hogy én is szeretnék zenélni. Így lettem 10 évesen zeneiskolás, és elkezdtem vadászkürtön tanulni Ott Rezső Tanár Úrnál, Rudinál. Talán az első növendékeinek egyike voltam, több mint 40 évvel ezelőtt... Hála és köszönet érte! Rudi már akkor is ugyanolyan hévvel – a zene szeretetét minden más fölé helyezve – oktattott minket, így amikor elérkezett a középiskola ideje, a sikeres felvételi után Budapesten találtam magam sok, hasonlóan muzsikusként pályát választó fiatal között.

■ **Sokszor a karmester is az egyik zenész volt, aki ha kellett, játszott valami hangszeren is. Volt ilyen élménye?**

Az én első karmesterem is Rudi volt. Már a kezdetekkor rengeteget zenéltünk együtt a többi sráccal az ő vezetésével. Mondhatom Ő volt az első tanárom, az első karmesterem és az első kollégám is, hiszen vitt magával az esztergomi szimfonikus zenekarba Liszt Ferenc Koronázási miséjét játszani. Megalkítottuk a dunabogdányi kürtkvartettet is, ahol tanár és növendékeik muzsikálhattak együtt. Ezek meghatározó élmények, ame-

lyek a pályám későbbi alakulására is nagy hatással voltak.

■ **Ön szerint miért vált fontossá a zene a sváb közösségekben?**

A svábok is egy zárt közösséget alkottak, mint sok más kisebbség is az országban. Hagyományait – legyen az zene vagy tánc – különösen a kitelepítés után, generációról generációra adták tovább, hiszen így sikerült megőrizni identitásukat. Így születhettek meg például a zenész generációk, és adták át egymásnak a tudást, tapasztalatot szülőitől gyermek, szinte génjeinkbe ágyazva. Ennek a közösségformálásnak egyik hatékony eszköze a zene.

Fotó: Mudrák Balázs

■ **Egy kicsit a zenei pályájáról: a Zeneakadémia után merre vitt az útja?**

A főiskola alatt már az Operett Színház zenekarának tagja voltam, majd a Duna Szimfonikus Zenekar szóló kürtöseként dolgoztam közel 30 éven keresztül.

Zenekari zenészként sok karmestert megismertem, és sokuk munkája nagyon inspiráló volt számomra, illetve a művek ismerete is könnyebbséget jelentett egy ilyen döntés meghozatalában. Valószínűleg ez is segített abban, hogy az országban máig én vagyok az egyetlen fúvós és szimfonikus zenekari karmester is.

■ **Miért tartja fontosnak, hogy zenészként tanítson is?**

Tanítani nagyon összetett feladat. Tulajdonképpen a tanár egész pályája alatt tanul is. Hiszen minden gyermek egy külön egyéniség, melyet a pedagógusnak tiszteletben kell tartani. Azt tapasztalom, hogy akik a zenetanulást választják, ők szeretnék ezt a varázslatos világot belülről megismerni. Nem elég, ha dúdolnak egy ismert dallamot, örülnék és büszkéek, ha azt el is tudják játszani. Jó látni, hogy sokan, akik zenét tanulnak, mennyire fogékonyak más művészeti

irányzatokra is. Persze manapság gyorsan akarnak sokan sikeressé, népszerűvé válni. Ez nem könnyíti meg a tanítás és a tanárok helyzetét. Nem véletlen a régi mondás: „a jó munkához idő kell”. Ez az idő is igazol, amikor volt növendékeim is vissza-visszajárnak egy kis segítségért, akár még a főiskoláról is. Ez jó érzés...

■ **Látom, a csolnoki zenekar élén... Komoly megmértetés. Sok feladat. Mesélne, azaz beszélne erről?**

Csolnok. Ők is hozzánk hasonlóan svábok. Azt hiszem, ők egy zártabb közösség, mint mi bogdányiak. Lehet, hogy a földrajzi elhelyezkedésük is teszi. Úgy tudom, hogy például a kitelepítés őket nem érintette (a bányászatnak köszönhetően), így számos nagyon régóta jelen lévő család alkotja Csolnok magját. A zenekar az ország egyik legidősebb zenekara, idén ünnepli 165. születésnapját. Tagjai között számos olyan muzsikusként ül, akinek ősei szintén ott ültek 50, 80 vagy 100 évvel ezelőtt. Tehát az elhivatottságukat, azt hiszem, magyarázni sem kell. Amit ott tapasztalok, tetszik nekem. Azt szoktam mondani, hogy egy irányba tolják a szekeret... Egy-egy koncertet hosszas felkészülés előz meg, igényes munka folyik.

■ **Hogyan látja a tavasszal alakult új fúvószenekar lehetőségeit?**

Zenekart építeni nem könnyű. Sokszor a háttérben zajló munkák, előkészítések a legnehezebb feladatok. Nagyon jó érzés, hogy mindegyik környékbeli zeneiskola támogatta az elképzeléseinket. Dunabogdány, Tahitótfalu, Szigetmonostor és Visegrád tanárai, növendékei szívesen álltak az ügy mellé.

Rixer Krisztián és kollégái Bogdányból, Félegyházi Bence Visegrádról, Krafcsik Ibolya és kollégái Tahiból. Összedugtuk a fejünket, mert szerettük volna, ha tanítványaink egy közös formációban mint ifjúsági zenekar a térséget képviselnék, és híret vinnék az itt folyó munkának.

Mi régi baráti társaság vagyunk. Felvetődött, ha már így alakult, hogy a környék falvaiban tanítunk, hozzuk össze a gyerekeket. Az előző tanévben szép lehetőségeink adódtak, a gyerekek is szívesen jártak, kedvelt, jó műveket adtunk elő. Ügyesek, nagyon jól tanultak, a próbák fegyelmezetten zajlottak. A visszajelzések alapján már várják az új évadot! Köszönet illet minden zenetanár kollégát, szülőt a támogatásért!

Köszönöm a beszélgetést! ■ Hock Zsuzsa

Magyar borok és hungarikumok – 8. hónap

Magyarország borászata sok száz éves történelemmel rendelkezik, és számos olyan különlegességet adott a világnak, amely méltán számít hungarikumnak. A magyar borok nem csak italok: történelmet, kultúrát, identitást hordoznak, minden pohárban ott rejlik a Kárpát-medence földjének íze és a generációkon átívelő szőlész-borász hagyományok tudása.

1. MI SZÁMÍT HUNGARIKUMNAK A BORÁSZATBAN?

A hungarikum kifejezés olyan értéket jelöl, amely a magyarság sajátja, történelméből, hagyományából és kultúrájából fakad. A borászatban ezek lehetnek ősi magyar szőlőfajták, különleges borkészítési eljárások vagy világszinten is egyedülálló borok, amelyek Magyarország hírnevét öregbítik.

2. HUNGARIKUM BOROK ÉS HAGYOMÁNYOK

Tokaji aszú – a borok királya, a királyok bora:

A Tokaji borvidék a világ egyik legrégebbi zárt borvidéke, ahol a különleges mikroklíma és a nemes penész, a Botrytis cinerea lehetővé teszi az aszúsodást. Az így szüretelt szőlőszemekből készül a tokaji aszú, amelyet már a 17. században a királyi udvarokban fogyasztottak, és amelyet XIV. Lajos francia király a „borok királyának, a királyok borának” nevezett. Tokaj borászati hagyománya 2002-ben az UNESCO Világörökség részévé vált. Az aszú világhírű hungarikum, amelyhez hasonlót sehol másutt nem találunk.

Egri bikavér – a legenda: Az Egri borvidék szimbóluma a bikavér, amelyhez történelmi monda is kapcsolódik: az 1552-es egri ostrom idején a várvédők vörösborral erősítették magukat, amit a törökök az állítólagos bika vérenek hittek. Az egri bikavér ma szigorú szabályok szerint készül: legalább három kékszőlőfajtát kell házasítani, amelyek közül a kékfrankosnak kötelezően jelen kell lennie. Az egri bikavér fűszeres, savhangsúlyos és tartalmas, hosszabb érlelésre is kiválóan alkalmas bor.

Szekszárdi bikavér – a déli testvér: Szekszárd szintén otthona a bikavérnek, de itt a hagyományok kicsit más arcot adnak a bornak. A szekszárdi bikavér esetében is kötelező a minimum háromfajta, de nem hiányozhat belőle sem a kékfrankos, sem a kadarka. A déli klímának és a szekszárdi domboknak köszönhetően a bor itt gyümölcsösebb, kerekesebb, lágyabb karakterű, mint az egri változat. Míg Egerben a feszeség, a fűszeresség és az érlelhetőség dominál, Szekszárdon inkább a selymesség, a gyümölcsösség és a barátságosabb stílus áll előtérben. A két bikavér így kiegészíti egymást, és együtt mutatja meg a magyar vörösborházasítás nagyszerűségét.

Pannonhalmi apátsági borok: A Pannonhalmi Főapátság bencés szerzetesei ezer éve művelnek szőlőt és készítenek bort. A hagyomány és a modernitás itt különleges harmóniában találkozik. Az apátság borai mára a minőség és a hitelesség szimbólumává váltak.

3. ŐSI MAGYAR SZŐLŐFAJTÁK

A magyar szőlészet kincsei között több őshonos fajta is megtalálható. A furmint Tokaj büszkesége, amely magas savtartalmával és érlelhetőségével világszínvonalú borokat ad. A hárslevelű illatos, virágos jegyeivel szintén Tokaj oszlopa. A kékfrankos hazánk legelterjedtebb kékszőlője, amely fűszeres, karakteres borokat eredményez, míg a kadarka évszázadokon át a vörös házasítások egyik főszereplője volt. A juh fark Somló különlegessége, tüzes és ásványos bora miatt „nászéjszakák borának” is nevezik. A cserszegi fűszeres egy modern magyar fajta, amely intenzív aromával vált kedvelté.

És itt van a mi szűkebb hazánk büszkesége is: a Bogdányi dinka, egy régi, helyi fajta, amely a Dunakanyar kulturális örökségének része. Ritkasága és történelmi jelentősége miatt érdemes újra felfedezni, hiszen a helyi borászat és közösség számára identitásképző erővel bírhat.

4. HUNGARIKUM BORKÉSZÍTÉSI HAGYOMÁNYOK

A tokaji aszúkészítés módszere, az egri és szekszárdi bikavér házasítási szabályai vagy a somló borok vulkanikus jellegzetessége mind olyan tradíciók, amelyek csak Magyarországra jellemzőek. Ezek adják a boraink egyediségét, és ezek miatt beszélhetünk valódi hungarikumokról.

5. MAGYAR BOROK A VILÁGBAN

A tokaji aszú és a bikavér a legismertebb magyar borok közé tartoznak, de ma már egyre több kisebb borászat exportál magas minőségű tételket. A furmint és a kékfrankos lassan világfajtává válik. Tokajt és a magyar vörösbort pedig egyre nagyobb érdeklődés övezi a nemzetközi szinten.

A magyar borok és hungarikumok egyszerre őrzik a múltat, és mutatnak utat a jövőbe. A tokaji aszú, az egri és a szekszárdi bikavér, a somló juh fark vagy a bogdányi dinka mind-mind azt bizonyítják: Magyarország borvilága páratlan érték, amelyre méltán lehetünk büszkéek.

MASSZÁZS
Dunabogdányban és környékén - akár az Ön otthonában is!

TAPASZTALT MASSZÖRKÉNT TÖBB ÉVES SZAKMAI RUTINNAL SEGÍTEK A TELJES ELLAZULÁSBAN ÉS REGENERÁLÓDÁSBAN.

keressen bizalommal:
Melcher János
06/20-335-9641

A régi bogdányi reformátusok különleges alapítványtevő szokása

Bogdány helytörténetének egyik talán legkevesbé kutatott, és közismert része a régi bogdányi református magyarok története. Ez pedig már csak azért is érdekes, mert a falu legrégebbi – mondhatnánk törzsökös – lakóiról van szó. Szintén kevésbé közismert, hogy az 1960-as években néhai Iklódy tanár úr és néhai Pályi János tiszteletes úr összeállítottak egy eddig kiadatlan kötetet „A dunabogdányi és visegrádi református anya- és fiókegyházak története” címmel. Ezt sok évvel ezelőtt volt szerencsém elolvasni és lemásolni. Az ember még katolikusként is érdeklődéssel olvashatja, ha érdekli Bogdány helytörténete. Ebben nemrég egy egyházi és kultúrtörténeti érdekesség tűnt fel: az alapítványtevő szokásuk. Válogatás következik a fent említett műből.

A Kristóf-alapítvány: „1881. január 8-án a gyülekezet újonnan megválasztotta példás rendben harmadszor gondnokká Kristóf Jánost, aki ugyan ekkor elfogadván a gondnokságot és jelöl, hogy nem csak óhajtja, hanem tehetsége szerint kész is előmozdítani egyháza jólétét és felvirágzását és pedig nem csak a jelenben, hanem a jövőben is: Istenben boldogult szülői Kristóf Zsigmond és Fábíán Ráchel emlékére 10 forint alapítványt tesz, oly módon, hogy a nevezett összeg 50 évig

kamatozik s kamatai folyvást a tőkéhez csatoltassanak. Az így származott tőke az 50 év elteltével »Kristóf-alapítvány« címen kezeltessek.” – 50 év előrelátás 1881-ben! Lássuk tovább.

A Fábíán Mihály alapítvány: 1890-ben Fábíán Mihály 10 Ft-ot adományozott az iskola céljaira. „Ezen adomány 40 évig folyton kamatoztassék, 40 év letelte után az akkori összeg kamatjának 3/4 része iskolai szükségletre fordítassék, a kamat 1/4 része továbbra is a tőkéhez csatoltassék.”

A Fehér-alapítvány: 1900. január 1-én „Fehér János molnár mester, boldogult felesége Simon Erzsébet emlékére 10, azaz tíz forint alapítványt tett, mely »Fehér alapítvány« cím alatt kezeltessek s pedig úgy, hogy 50 évig a kamat a tőkéhez csatolva gyümölcsöztessek. Ötven év múlva azonban az évenkénti kamatnak csak 1/3-része csatoltassék a tőkéhez, 2/3-ad része pedig egyházi célra használtassék fel.”

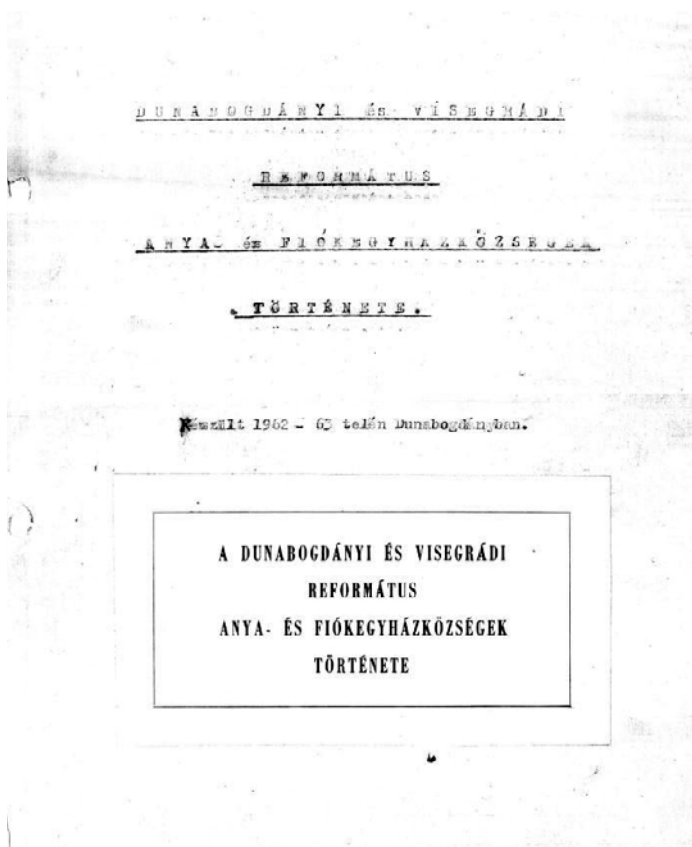
Az id. Kristóf Mihály-alapítvány: „Idősebb Kristóf Mihály ugyancsak alapítványt tett az egyház céljaira 1912-ben. A 32 koronás alapítványt azzal a kikötéssel tette, hogy »tőkésítettessék mindaddig, míg várható újabb adományaival és az időközi kamatokkal 1000.- koronára ki nem egészül«. Kamatok fordítandók a bogdányi eklézsia szükségleteire.”

További alapítványok is „tétetek még”: Krecsko János, özv. Varga Pálné és gróf Pálffy Daun Lipótné részéről is. Érdekes még a Jordán-alapítvány esete. Ennek kiindulópontja a pomázi Jordán István földbirtokos végrendeletének egyik pontja volt, amelyben arról rendelkezett, hogy olyan kisebb református egyházakat támogassanak a hagyatékának egy részéből, ahol idegen nemzetiségű és más felekezetű lakosok között élnek református magyarok, és

eképpen a dunabogdányi és szentendrei református egyházakat jelölte meg elsősorban kedvezményezetteként. Jordán István 1884-ben halt meg.

Az alapítványokon kívül számtalan más adakozást is feljegyeztek, ezek közül néhány: 1846. „A nagy tűzvész idején Jakab István volt a tanítója az egyháznak. Ennek működéséről nagy elismeréssel szólnak az emlékek. Ő volt az, aki kérésre leveleket írt egyesekhez és a testülethez s jelentékeny adományokat gyűjtött a templom renoválására.” 1874. „Egyházunk érdemes gondnoka, Fábíán András, kinyilatkoztatta, hogy az egyház vagyona gyarapodásának tekintetéből 2 hold földet ádánd az egyház hasznélvezetére... Ezen adakozással indult meg az egyház takarékmagtárának megalapítása, első indulása. Még ebben az évben, nagypéntek napjára készült el a 11 öl mély szivattyús kút. A követ Kristóf János egyháztag adományozta.” 1879-ben „ifj. Varga János készítette az Úr asztalára a terítőket tartó felső favázat adományként.” 1884-ben Wallenfeld Károly bányatulajdonos úr 200 forintot adományozott. „A bogdányi református egyház történetébe aranybetűkkel írta be nevét Nagyságos Wallenfeld Károly helybeli kőbánya tulajdonos úr, ki bármiféle építkezéseink alkalmával kőbányájából minden díj nélkül megengedte a kőfejtést.” 1889. Boldog emlékeztű Mattyók Bence főszolgabíró úr főgondnok pedig a neki megvesztegetésként küldött 50 Ft-ot az iskola belső berendezésének kiegészítésére adta. Az 1903-ban a templomjavításra adakoztak a gyülekezet tagjai, 68 adomány érkezett be összesen 981 korona összegben. Úrasztalára egy rojtos fekete gyászterítőt adományozott özvegy Fábíán Andrásné. A szószekekre pedig egy bordó bársony aranyrojtos takarót Fábíán Istvánné. 1930. A lelkes lakás javításával és átalakításával kapcsolatban a következőket jegyezték fel. A belügyminiszteri engedély elnyerése után országos gyűjtő körútra indultak a presbiterek. Így járták be Pest-, Tolna-, Baranya-, Somogy-, Szabolcs- megyéket s Debrecen városát: Fehér András, Fehér János, Pintér Pál, Együd László és Kiss József hívek. A gyűjtés eredménye 3030,- Pengő volt. 1931-ben keresztelekor használatos filé csipketerítőt adományozott Kristóf Lászlóné, Kristóf Lilla. Ugyanakkor 2 darab bordó bársony terítőt a szószekekre és úrasztalára özv. Pintér Andrásné, Varga Etel stb.”

Két itt járt püspök is elismerően nyilatkozott a gyülekezet áldozatkész buzgóságáról. 1893-ban Szász Károly püspök a látogatása alkalmával a beszédét ezekkel a szavakkal kezdte: „Ha valaki azt kérdezné tőlem, hogy miben áll az a sokat emlegetett protestáns buzgóság, hol lehet azt megtalálni? – azt felelném neki: Menj el a legkisebb egyházba, melyben lig

200 lélek egyházat tart fenn, templomot, iskolát épít, papi és tanítói állást szervez s egyházi szükségleteit szegénysége dacára is nehéz munkával fedezi, s nem engedi egyházát elesni, s ha egy időre elesett is az anyaszentegyházat illető jogoktól, azt az idők folyamán újból visszaszerzi.(...) Ezek közé a csekély erővel, de nagy buzgósággal bíró egyházak közé tartoztok ti is dunabogdányi reformátusok, kik az Isten Lelkétől áthatva itt a lélekszámra többségben lévő más ajkú és vallásúak között fenntartjátok nagy áldozatokkal egyházatokat, mert nem akarjátok, hogy a Duna vagy a népek árja titeket elsőpörjön... Azért dicsekszem veletek mert, ha valaki azt kérdi: hol van a sokat emlegetett protestáns buzgóság és áldozatkészség? – így szólhatok: Bogdányban, e kicsiny, de buzgó gyülekezetben.” 1928-ban Ravasz László püspök is hasonlóan nyilatkozott. „A dunabogdányi ref. gyülekezet, amelyet Isten sok megpróbáltatáson vezetett keresztül, nehéz időkben férfiasan megállott. Olyan

volt, mint a fecske, amely nem fárad el a fészkek rakásában, bármennyiszor verik le fészket gonosz kezek. Népeségre legkisebb a pesti egyházmegyében, de a hívek áldozatos hite az egyházat dicséretre méltóan fenntartja, ami megnyilatkozik a perselypénz összegében, az adakozásban és az egyház épületeinek karbantartásában. Isten kegyelme után minden csak az által történhetett, hogy az egyház vezetősége hűségesen állt őrhelyén. Ezért a lelkész és a presbitérium iránt elismerésemet fejezem ki. Buzdítva őket, hogy ezután is álljanak meg férfiasan a hitben, ne feledjék, hogy egy nagy nemzetiségű közösségben lévő kicsiny magyar ref. egyháznak kettős feladata van: a híveket az evangéliom mellett és a magyarság mellett megtartani.”

Ezek a régi történetek talán még akkor is érdekesek és tanulságosak, ha az ember történetesen nem református, hanem katolikus. Persze köztudott, hogy Bogdányban sok katolikus is áldozatkész és adakozó volt. Mégis azt hiszem, különleges, hogy ezek a régi bogdányi

református magyarok képesek voltak 100–150 évvel ezelőtt a számukra fontos közösségi célok érdekében (pl. egyház, iskola) 40–50 évvel előre (!) gondolkodni, és ezért anyagi áldozatokat vállalva alapítványokat tenni. Ez még mai szemmel sem mindennapi teljesítmény... Alapítványok, tőkék, kamatok, kamatos kamatok, befektetés, előrelátás, közjó... Itt talán a vallási buzgóság mellett még más is felfedezhető: a helyi gazdáknak magyar polgárosodó öntudata és kulturális mintázata. Az ilyen minták pedig ma is korszerűek.

Két gondolat a végére. Szép lenne, ha egyszer valahogy az említett egyháztörténeti összeállítás kiegészülhetne az összeállítás óta eltelt időszak eseményeivel, és egy helyi kiadvány is születhetne ebből. Ha vigyázó szemünket Párizsra vetjük, látható, hogy milyen fontos a keresztény egyházak, felekezetek támogatása és közeledése. Szép lenne, ha a COVID idején megszűnt ökumenikus alkalmak is újra folytatódhatnának.

■ Rokfalusy Balázs

Neves napok – Bogdányi vonatkozások

OKTÓBER 1.

A zene világnapja minden évben október 1-jén van, amit Yehudi Menuhin hegedűművész javaslatára az UNESCO nyilvánított hivatalos világnappá 1975-ben. A világnap célja, hogy népszerűsítse a zene élvezetét, közelebb hozza egymáshoz az embereket és a kultúrákat a zene segítségével, és megemlékezzen a zene-művészet nagy alakjairól.

Szeretettel gondolunk mindazokra, akik Bogdány történetében és jelenében közösségünk zenei életét gazdagították, gazdagítják.

OKTÓBER 15.

Avilai Szent Teréz napja, Teréz névnapja Baranyában a szüret kezdetét jelentette. Ehhez kapcsolódott a szüreti felvonulás szokása, amely nálunk is szép hagyományként élt nagyon hosszú időn keresztül. A Danubia Televízió által közzétett 2012. évi szüreti felvonuláson megszólalt Petrik István, a Kertbarát Kör elnöke. Arról panaszkodott, hogy nehéz a hagyományt őrizni, mivel más települések (pl. Tahitótfalu) is átvették a szokást. Nincs elég szeker, lovas stb. Sőt arról is beszélt, hogy már alig van, aki szőlőt természetene, pedig a faluban nagy hagyománya volt ennek.

A felvételen Pályi Gyula polgármester átadta a kisbírónak a falu kulcsát, amely nemcsak a Hivatal, de a kocsmák ajtaját is nyitotta. A ceremóniát az azóta sok mulatságon fellépő

páros, Kis László és Flóris Béla vezette. Bár szüreti felvonulás – sajnálatos módon – már nincs, de a szőlészet és borászat azóta virágzásnak indult. Ennek ékes bizonyítéka az évenkénti borverseny, ahol sokan rendszeresen megméretik boraikat, valamint a múltidőző szőlőfajta, a Bogdányi dinka telepítése is. A századok során épített örökségünk egy jelentős része, a borospincék és prések is őrzik a szőlőkultúra évszázados jelenlétét.

OKTÓBER 18.

A magyar festészet napja 2002 óta. Büszkék vagyunk arra, hogy Bogdány több festőművész szülőhelye, hogy életművük itt teljesedett ki, és azt itt őrzi családjuk, amelynek gazdagságát időről időre egy-egy kiállítás is bemutatja. E havi számunk címlapján Krisztof János festményével tisztelgünk előtte és minden festő előtt.

Irgalmasság lelki cselekedetei: a kételkedőknek jó tanácsot adni

A jó tanács hatodmagával a Szentlélek egyik ajándéka, melynek tapasztalataim szerint átadója, közvetítője eléggé változatos lehet. Olykor álom, sugallat, egy filmrészlet, találmomra kinyitott könyv, főleg a Szentírás, de embertársaink, akár magunk is lehetünk másoknak közvetítői, nem ritkán akaratum, gondolatunk, szándékunk nélkül, sőt akár ellenére. Hihetetlennek hangzik, meg bizonyára a véletleneknek tudjuk be, mikor kételyeinkre, kérdéseinkre, félelmeinkre, döntéshelyzeteinkre pottyan valahonnan valami pontosan telibe találó, ami megvilágít valamit az ügy kapcsán. Világosságot hoz.

Különböző fogékonysága lehet az embereknek a jó tanács befogadására, ezért az nem mindig tud célba érni. Főleg a sugallatokra, megérzésekre vannak, akik ellenállóak, és nem tudnak más iránymutatást elfogadni, mint a gyakorlatias elmét vagy a nem ritkán a valósághoz nem kapcsolódó, gyakran megkérdőjelezhető érzelmeket. Szerencsésnek érzem magam, mert egészen kiváló matematika-tanárom, majd egy tanfolyam is okított arra, hogy támaszkodjak a tudatalattira, mely szerintem legalább akkora erőforrás, mint a tudatos gondolkodásunk. Ihetlenek, megérzésnek, intuíciónak is mondják azokat az ismeretlen eredetű sugallatokat, amelyeknek eredetét nehéz magyarázni. A digitális világban otthonosoknak ezt úgy magyaráznám, ez valami olyasmi, mint mikor beszélgetünk egy elromlott porszívóról az asztalon lévő telefon mellett, majd meglepődve találunk rajta porszívó reklámokat. A tudatalattink a felvetett gondolatokat, kérdéseket egy sokkal mélyebb

szinten, sokkal nagyobb összefüggésekben elemzi, és ha kíváncsiak vagyunk rá, sőt olykor magától, bedobja a tudatunkba. Hívők imáikban, főleg szemlélődő imádságaikban tapasztalhatják ezt meg.

A másoktól származó jó tanácsoknak sincsen mindig könnyű dolga. Könnyen megkapja az ember, hogy nem kíváncsiak a tanácsaira, pedig önerőből nem képesek kikeveredni a sötét lyukból, amibe csúsztak, márpedig annyit ők is tudnak, hogy nekik nem jó ott. Valamit nagyon kell tenni, mert tarthatatlan a helyzet, de fogalmuk nincs, hogy mit is kéne, és igen könnyen a környezetet ostorozzák, hogy miért nem tesznek valamit a szenvedéseik enyhítésére. Persze a kínjaikat annak tudják be, hogy nem tökéletes körülmények a világ, és ebbe képesek tényleg majdnem belepusztulni. Ha már ők nem tökéletesek, legalább a körülöttük lévő világ legyen az! Az ember csak szánakozni tud, mert nem engedik kiengesztelni magukat. Ha jól meggondolom, igen sokan szenvednek a világban így, és elutasítják a tanácsot, mert nekik elvárásuk, akaratum van.

Lehet bennünk előítélet is, ugyan hogyan adhatna nekünk jó tanácsot akárki, hiszen nekünk kell legjobban tudni, mi nekünk a jó? Ez egy elég gyakori tévedés. A tanácsot közvetítő nem feltétlenül tudja, mi lenne a jó, a hasznos, csak kicsit vagy éppen nagyon kitérít a horizontot, rávilágít valamire, amire eddig nem gondolt a kételkedő. Ez lehet mulatságos és botránkozató is. Az előítélet félretolásának képességétől függ, hogy ezeket az érzelmeket lehántjuk, és valóban megfontoljuk az üzenetet.

Természetesen a jó tanácshoz kell egy kódfejtő készség, képesség. Ez nemcsak az előítéletek feloldásáról szól, hanem a rossz tanácstól való megkülönböztetéséről is, hiszen tanácsokat nem csak a jó helyről kapjuk, sokkal hangosabb a gonosz vagy követőinek kísérete vagy éppen fenyegetése.

A tanácsadás komoly felelősség, hiszen, ha a gonosz befolyása, indulataink, érzelmeink hatása alatt állunk, akkor rossz tanácsot is adhatunk! Szaktanácsadóként ezt napi szinten érzem, akár szakmában, akár emberi dolgokban, amelyek gyakran elválaszthatatlanok, mert sokszor a szakmai problémák emberi gyarlóságokból származnak.

Sokan adnak olyan tanácsot, amit maguk sem tartanak vagy maguk sem tudnak követni. Ezért úgy gondolom, a jó tanács nem megmondja, hogy mit kell tegyen a másik, hanem rávilágít egy sötét foltra a másik gondolataiban, ami teljessé tudja tenni a képét az adott helyzetről, és ezért tudja a saját értékrendje, stratégiája szerinti legjobb döntést hozni. Sőt akár azok ellenére... Ez lehet egy kérdés vagy egy lehetséges abszurd következtetés, mindegy, csak jó távol legyen a megszokott látótérrel. De lehet egy logikai levezetés is, hogy kizárásos alapon keresse a kételkedő a jó utat. Az ilyen horizonttágítás segíthet nemcsak a jó döntés meghozatalában, de a felismerés energiát is termel, amivel megszerzi a végrehajtáshoz való erőt is!

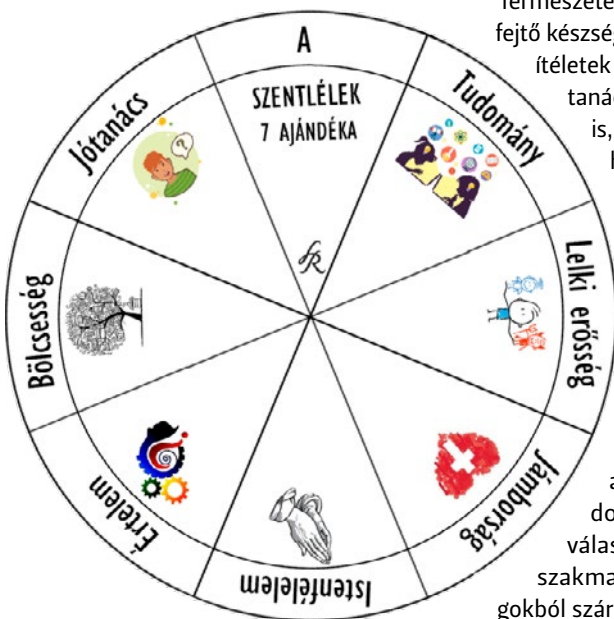
Kedvenc általános érvényű jó tanácsom, amit egy kedvenc papunktól hallottam, mint édesapjától kapott útravalót: Válaszúthoz érve menjél a nehezebbik úton! Ez a manapság igen gyakorlatiasnak és észszerűnek tartott világban könnyen kapja az „értelmetlen” jelzőt. Ettől még gyakran a könnyebbiknek látszó út bizonyul végezetül a legnehezebbnek, mert zsákutcába vagy egyenesen csapdába visz.

Gyakran osztok meg kéretlenül is tanácsokat ott, ahol úgy érzem, nagy a szükség, még akkor is, ha nem érzik a vészhelyzetet. Könnyen megkapom, miért gondolom, hogy mindenkinek ugyanaz a jó, és ugyanazt az utat kell járni? Nem állítok illet, csak jelzem, hogy élet-tapasztalatom alapján meg tudom viszonylag bizonyosan mondani, melyik út hova vezet, mert vagy jártam már azokban a zsákutcákban, vagy éppen szabadultam valamiből, és ezeket gyakran láttam mások életében is. Az útját senkinek nem tudjuk megmondani, mert azt csak az Atya ismeri és irányítja még akkor is, ha nagyon rossz irányba kanyarodik, mert szüksége van arra a tapasztalatra, leckére, szenvedésre. Ezért meg is engedem, és el tudom viselni, ha valaki a tanácsomat gögősen visszautasítja. Ez a tanács időzített tanács, mert eljön a tanulásának az a fázisa, amikor ebből az emlékből erősödik meg, hogy tényleg létezik jó és rossz irány, és erre van iránymutatás. No, nem feltétlenül nálam, hanem annál, akinél én is kapom az eligazítást. Ő pedig, nem véletlenül, mindenkinek ugyanazt tanácsolja.

A jó tanács közvetítése, mint minden tettünk, visszahat. Így nem lesz hatástalan ránk nézve sem. Sok kétséges emberi helyzet vizsgálata és felelős tanácsok megfogalmazása igen komolyan formál minket. Ezért ez az áldozat is, mint az összes többi irgalmas cselekedeté, haszonnal jár. Mégpedig ott, ahol a legnagyobb hasznok remélhetők.

■ Hidas András

www.templomlepcso.hu

Október

Kiskertünkben ez a hónap szolgál arra, hogy levonjuk a tanulságokat egész éves munkánk sikereiből és kudarcaiból. Az elmúlt szezon kapcsán elég pontos képet kaphatunk a veteményeskert hozamairól. A tapasztalás nélkülözhetetlen abban, hogy a következő évben tudjuk, mit kell változtatni, javítani.

Ám ebben a hónapban is sok feladat vár ránk. Teendők a veteményesben: még ültethetünk korai káposztát, téli salátát, dughagymát (zöldhagymának), fokhagymát, salátát. Szüreteljünk le a babot, úgy hogy a szárazakat levágjuk, csomókba kötjük, és száraz helyen lógatva szárítjuk. Ha jól kiszáradt, nyissuk ki a hüvelyeket, és töltjük a babot papír- vagy textilzsákokba. Gyűjtsük be a tököket, vigyázva, hogy ne sérüljenek. A cukkinit a fagyok előtt szedjük le. A sárgarépa betakarításánál a kihúzott gyökereket hagyjuk egy-két napig a földön száradni. Ezután hűvös, sötét helyen homokban érdemes tárolni.

Rakjunk rendet a veteményeskertben. Az ágyásokról szedjük fel a gyomokat, aprítsuk föl a fás hajtásokat és a káposztaszárazakat. Leggyorsabb megoldás lehet, ha átmegyünk rajta

a fűnyíróval. Mindent a komposztba dobjunk. Soha ne vitessük el a zöldhulladékot! (Később ezt vásároljuk vissza palántaföldként, vagy aprítékként talajtakarásra...)

Teendők a gyümölcsösben: A fák meszelése mellett sok érv szól. Elpusztítja a fakéreg repedéseiben megbúvó rovarlárvékat, gombákat. Ez a módszer hatásos a levélfodrosodás, monília ellen. Van azonban ellenérv is, hiszen a mérszréteg a megbúvó hasznos rovarok lárvaíait is elpusztítja. A mohák és zuzmók nem telepednek meg, amely része a sokszínűségnek. A zuzmók ráadásul a jó levegőminőség mutatói is. Középut lehet, ha csak akkor meszeljük a fákat, ha erősen fertőzöttek levél- vagy pajzstetvekkel.

Törzshajtás fölött metsszük meg a fűgét, vágjuk le a letermett ágakat. Szedjük le a diót, zöld burkát távolítsuk el és száraz helyen tároljuk. Ha még van almánk, szedjük folyamatosan. Itt az ideje a permetezésnek is: szürkerothadás (Botrytis) és a rozsdá minimalizálása érdekében kezeljük az összes boggyógyümölcsöt 10%-os zsurlólével.

És végül kicsit lépünk ki a kiskertünkéből! Sétáljunk egy nagyot a környező réteken, erdőkben. Ha hullott némi csapadék, ezek is ellátnak minket tápláló, finom, egészséges élelmiszerrel. A réteken, legelőkön szedhetünk

↑ óriás bocskorosgomba

szegfűgombát, csiperkét. Az erdők ontják az igazán fenséges ízű gombákat. Fafülgomba mellett vargányák, tinóruk, róka-gomba, tuskógombák és még sorolhatnánk tovább, hiszen végtelen sok ehető, jó gomba terem. Nagyon fontos, mielőtt finom vacsorát készítenénk belőle, mindig vizsgáltassuk meg szakellenőrrel. Az életünk múlhat rajta, hiszen a jó gombák mellett sok mérgező is van az őszi erdőben. Sőt figyelniük kell a védett fajokra is, például óriás bocskorosgombára.

Az október az év legszínesebb hónapja. Egy kirándulás is felejthetetlen élményekkel ajándékozhat meg minket, használjuk ki a napsütést.

GET ECO ENERGY KFT.

Ingyenes Padlásfödém Szigetelés

100%-ban díjmentes

Az új padlásfödém hőszigetelésének anyagköltsége és munkadíja **teljesen INGYENES.**

20-30% megtakarítás

Egy egyszerű padlásfödém hőszigeteléssel jelentősen mérsékelheti otthona fűtési költségeit, évente akár 20-30%-os megtakarítást is elérhet. Emellett hozzájárulhat a károsanyag-kibocsátás csökkentéséhez is.

További információért forduljon hozzánk alábbi elérhetőségeinken:

info@getecoenergy.hu

+36 20 852 8917

Részvételi feltételek

- A padlásfödém nem rendelkezik az építést követő, utólagos felújítással.
- A padlásfödém járható és **ingyven** karbant állapotú.
- Tűzbiztos lap, és az ártalmatlan anyagok használatát követően a munkát lezárás kötelező.
- Az **ingyves** költségvetés finanszírozásához szükséges a szerződéskötéshez.

Munkánk során korszerű, üveggéputat használunk, melyet két rétegben, **25 cm** vastagságban terítünk le.

Szakszerű kivitelezés

Tapasztalt és hozzáértő csapatunk minden munkafázist elvéggez, az anyagbeszerzéstől egészen a telepítésig, biztosítva a gyors és problémamentes kivitelezést. Önnek csak annyi a dolga, hogy jelentkezzen!

www.getecoenergy.hu

Online jelentkezés:

<https://getecoenergy.hu/lakossagi/>

A dunabogdányi Művelődési Ház szeretettel meghívja önt,

Sarah Diefallah

Fractured Belonging

című kiállításának megnyitójára!

2025.10.11. // 17:00

Dunabogdány,

Kossuth Lajos út 93.

Információ: +36 30 472 97 33

VÉRADÁS

Adományozz egészséget. Aki vért ad, életet ad!

A véradásra hozd magaddal a személyi igazolványodat,
TAJ-és lakcímkártyádat!

Véradás helye: **Művelődési Ház**
Dunabogdány, Kossuth út 93.

Véradás ideje: **2025.10.17. péntek**
15.00-18.00

szervező: MAGYAR VÖRÖSKERESZT

szakmai partner: ORSZÁGOS VÉRLELTŐ SZOLGÁLAT

www.veradas.hu

<https://www.facebook.com/onkenetes.veradas> [Térítsd appjainkat a Google Play-en, az App Store-ban és a Windows Marketplace-en.](#)

Emlékezzünk 1956-ra!

Községi ünnepély a Művelődési Házban

2025.10.23. / 18:00

Közreműködnek az iskola növendékei
valamint az Ifjúsági Zenekar

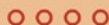
KÖNYVGYŰJTÉS

Gyűjtés időtartama: **2025. november 3. - november 26.**
Helyszín: **Dunabogdányi Óvoda**

**Ajándékozz jó állapotú könyveket – legyen az gyerekeknek
vagy felnőtteknek szóló!**
Megkímélt társasjátékokat is örömmel fogadunk!

A begyűjtött adományokat az **Adventi Vásárran értékesítjük,**
a befolyt összeget pedig a **Dunabogdányi Óvoda**
Alapítványa kapja.

Köszönjük, hogy támogatod az óvodásainkat!

2025. NOVEMBER 22.
KAPUNYITÁS: 19 ÓRA
MŰVELŐDÉSI HÁZ, DUNABOGDÁNY

Erzsébet bál

TOMBOLA ÉRTÉKES NYEREMÉNYEKKEL

BATYU BÁL

A bál ideje alatt büfé üzemel

BELÉPŐJEGY ÁRA:
5500.-

Jegyek elővetelben kaphatóak:
Bucsánszki-Lang Krisztina 30/483-0650
Földesné Rudolf Brigitta 30/480-7266
Balázs Mónika 20/480-9986

20 órától
zenél a
SZOMORER JUNGS
ZENEKAR